

ЎЗБЕКИСТОН — ПОКИСТОН: ОЛИЙ ДАРАЖАДАГИ МУЛОҚОТЛАРДА КЕНГ КўЛАМЛИ ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ йўналишлари келишиб олинди

Тошкент шаҳридаги Халқаро конгресс марказида 26 февраль куни Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Шаҳбоз Шарифни расмий кутиб олишга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев олий мартабали меҳмонни самимий қутлаб, шоҳсупага таклиф этди. Ҳарбий оркестр икки мамлакат давлат мадҳияларини ижро этди.

Етакчилар фахрий қоровул сафи олди-дан ўтиб, расмий делегациялар аъзоларини бир-бирига таништирдилар.

Шундан сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Шаҳбоз Шариф тор доирада ва расмий делегациялар иштирокида музокара ўтказдилар.

Ўзбекистон — Покистон стратегик шериклик муносабатларини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашнинг барча йўналишлари кўриб чиқилди.

Сухбат аввалида Покистон Бош вазири Шаҳбоз Шариф самимий қабул учун Президентимизга миннатдорлик билдирди.

Давлат раҳбарлари кейинги йилларда кўп қиррали ҳамкорлик жадал ривожланиб бораётганини катта мамнуният билан қайд этдилар.

Фаол сиёсий мулоқотлар, самарали парламентларо ва идораларо алмашинувлар давом этмоқда.

2024 йилда товар айирбошлаш ҳажми 400 миллион доллардан ошди, қўшма корхоналар сони 130 тага етди. Қарачи ва Тошкентда савдо уйлари очилди. Тошкент ва Лаҳор ўртасида тўғридан тўғри авиақатновлар тикланди.

Ҳукуматларо комиссия йўчилиши, бизнес-форумлари ва Ўзбекистон миллий саноат кўргазмаси муваффақиятли ўтказилди.

Музокараларда савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Қабул қилинган “йўл харитаси” асосида товар айирбошлаш ҳажмини 2 миллиард долларга етказиш бўйича ўзаро мувофиқлашган чоралар кўриш муҳимлиги таъкидланди.

Имтиёзли савдо тўғрисидаги битим доирасида товарлар рўйхатини кенгайтириш, фитосанитария ва карантин талабларини, божхона тартиб-таомилларини ўзаро соддалаштириш, стандартларни яқинлаштириш, электрон савдо платформаларини интеграция қилиш, ҳаридларда иштирак этиш имкониятини таъминлаш, банкларо ҳисоб-китоблар механизмларини такомиллаштириш ва бошқалар устувор вазифалар сифатида белгиланди.

Етакчи компанияларнинг фармацевтика, электротехника, қишлоқ ҳўжалиги машинасозлиги, геология ва минерал ресурслар, тўқимачилик, чарм саноати ва бошқа тармоқларда кооперация лойиҳаларини амалга ошириш режалари кўриб чиқилди.

Худудлар ўртасидаги ишбилармонлик ва маданий алоқаларни рағбатлантириш мақсадида давлатимиз раҳбари Ўзбекистонда икки мамлакат худудлари форумини ўтказишни таклиф этди.

Ўзбекистон ва Покистон етакчилари транспорт жиҳатидан ўзаро боғлиқликни кучайтириш ва транзит салоҳиятини рўёбга чиқариш масалаларига алоҳида тўхталдилар.

Кейинги бир неча йилда “Ўзбекистон — Афғонистон — Покистон” мультимодал йўлаги орқали юк ташиш ҳажми 5 баробар кўпайгани мамнуният билан қайд этилди. Юк айланмаси ҳажмини янада ошириш мақсадида қўшма транспорт-логистика компаниясини ташкил этишга келишиб олинди.

Трансафғон темир йўлини қуриш лойиҳасини амалда илгари суриш мақсадида биргаликдаги саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштириш муҳим экани таъкидланди.

Ҳукуматларо комиссиянинг навбатдаги йўчилишини жорий йил июль ойида Лаҳор шаҳрида ўтказишга келишиб олинди.

Томонлар маданий-гуманитар ва туризм алмашинувини янада кенгайтириш муҳимлигини қайд этдилар. Шу маънода, ўзаро Маданият ҳафталиклари ва туризм дастурлари тақдимотларини ўтказишга келишиб олинди.

Халқаро ва минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Қўшилмаслик ҳаракати, Ислом ҳамкорлик ташкилоти, ШХТ ва бошқа кўп томонлама тузилмалар доирасида ўзаро қўллаб-қувватлашни давом эттириш муҳимлиги қайд этилди.

Ўзбекистон Президенти ва Покистон Бош вазири терроризм, радикализм, исломофобия ва хавфсизликка таҳдид солаётган бошқа замонавий хатарларга қарши курашишда саъй-ҳаракатларни бирлаштириш зарурлигини таъкидладилар.

Кенг кўламли ҳамкорликнинг янги йўналишларини ишлаб чиқиш мақсадида Олий даражадаги стратегик шериклик кенгашини таъсис этиш ва унинг биринчи йўчилишини келгуси йилда ўтказишга келишиб олинди.

Олий даражадаги музокаралар якунида эришилган келишувлар ва имзоланган битимларни ўз вақтида амалга ошириш бўйича қўшма “йўл харитаси”ни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Музокаралар якунида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Шаҳбоз Шариф кўп қиррали Ўзбекистон — Покистон ҳамкорлигини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилган Қўшма декларация ҳамда икки томонлама Олий даражадаги стратегик шериклик кенгашини тузиш тўғрисидаги баённомани имзоладилар.

Икки мамлакат етакчилари ҳузурида таширф давомида имзоланган қуйидаги ҳужжатлар алмашилди:

- Фан, техника ва инновациялар соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида битим;
- Дипломатик паспорт эгаларининг визасиз сафарлари тўғрисида битим;
- Ички ишлар вазирлиқлари ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисида битим;
- Профессонал таълим соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида битим;
- Ёшларга оид сиёсат соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида битим;
- Миллий ахборот агентликлари ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисида битим;
- дипломатик академиялар, Тошкент ва Лаҳор шаҳарлари ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар ва аҳдлашувлар ҳамда бошқа ҳужжатлар.

Оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Шаҳбоз Шариф бўлиб ўтган музокаралар якунларига изоҳ бердилар.

Давлатимиз раҳбари сўзининг аввалида учрашувлар самарали бўлганини алоҳида қайд этиб, ушбу тарихий таширф Ўзбекистон — Покистон стратегик шериклигида янги саҳифа очилиши таъкидлади.

Ўзбекистон Президенти кейинги йилларда икки томонлама ҳамкорлик жадал ривожланиб бораётганини юксак баҳолади.

Ҳукуматларо комиссия самарали фаолият юритмоқда, сиёсий маслаҳатлашувлар, қатор ишбилармонлик тадбирлари ва Ўзбекистон саноат кўргазмаси муваффақиятли ўтказилди.

Олий даражадаги музокаралар чоғида томонлар кўп қиррали ҳамкорликнинг

янги “ўсиш нуқталари”ни белгилаб олгани, Олий даражадаги стратегик шериклик кенгашини ташкил этишга келишиб олингани таъкидланди.

Ўзаро савдо ҳажмини кескин ошириш ва номенклатурасини кенгайтириш, саноат кооперациясини кучайтириш, транспорт жиҳатидан ўзаро боғлиқликни ривожлантириш, бизнесни қўллаб-қувватлаш ва унга қулай шароитлар яратиш масалалари диққат марказида бўлди.

Глобал ва минтақавий тузилмалар, шу жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Ислом ҳамкорлик ташкилоти, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти ва бошқалар доирасидаги яқин алоқалар ҳамда ўзаро қўллаб-қувватлашни давом эттиришга келишиб олинди.

Афғонистонни тинч ривожлантириш, Фаластин масаласини дипломатик йўл билан ҳал этиш борасидаги позициялар яқин экани таъкидланди.

Шу билан бирга, хавфсизлик соҳасида, терроризм, трансмиллий жиноятчилик, гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний айланиши ва бошқа замонавий таҳдидларга қарши курашиш борасидаги ҳамкорликни кенгайтиришдан икки томон ҳам манфаатдор экани билдирилди.

Музокараларда маданий-гуманитар ва туризм соҳаларидаги алмашинувини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Маданият ва санъат фестивалларини ўзаро ўтказиш, сайёҳлар оқими, шу жумладан, “Умра плус” дастури доирасида ошириш юзасидан келишувларга эришилди.

Сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Шаҳбоз Шариф Ўзбекистон — Покистон бизнес-форумида иштирок этдилар.

Тадбирда икки мамлакат етакчи компанияларининг 300 нафарга яқин раҳбарлари ва вакиллари иштирок этди. Покистон томонидан “Al-Rafiq Enterprises”, “Mehran Dates Products”, “Brighto Chemicals”, “Transpower Industries”, “FWO”, “T.M.C”, “Pakistan Mobile”, “TCS” ва бошқа кўплаб компаниялар қатнашди.

Давлатимиз раҳбари ўз нутқида бўлиб ўтган самарали музокараларда кўп қиррали шериклини янада кенгайтириш масалалари атрофида муҳокама қилингани, катта режа ва вазифалар белгилаб олинганини таъкидлади. Олий даражадаги стратегик шериклик кенгашини тузишга келишиб олинди.

Савдо-иқтисодий ҳамкорлик икки томонлама муносабатларнинг “локомотиви” сифатида белгиланди.

— Улкан салоҳиятга эга бўлган иқтисодиётларимиз бир-бирини тўлдиришга қодир, — деди Президентимиз.

Ўтган йил якунларига қўра, товар айирбошлаш ҳажми сезиларли даражада ошди, қатор йирик қўшма корхоналар фаолият юритмоқда. Шу жиҳатдан Ўзбекистон

Покистоннинг Марказий Осиёдаги энг йирик савдо шеригига айланди.

Кейинги йилларда бизнес учун қулай шароитлар яратиш бўйича чора-тадбирлар фаол амалга оширилмоқда. Лаҳор билан авиақатновлар тикланди, рейслар сонини кўпайтириш ва парвозлар географиясини кенгайтириш режалаштирилган. Бизнес-форумлари, саноат кўргазмалари ўтказилмоқда. Қарачи ва Тошкент шаҳарларида савдо уйлари ташкил этилган.

Ўзбекистон — Покистон ҳамкорлиги янги лойиҳалар билан бойимокда. “Pak Merit”, “Diamond Group”, “Silk-way”, “Getz Pharm”, “Gerbion”, “NLS” ва бошқа компаниялар билан лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Давлатимиз раҳбари икки томонлама ҳамкорликни янада кенгайтириш бўйича қатор таклифларни илгари сурди.

Аввало, йилга камида икки марта — Ўзбекистон ва Покистонда бизнес вакиллари кенг жалб қилган ҳолда ишбилармонлик тадбирларини мунтазам ўтказиб бориш муҳимлиги таъкидланди.

Жуғрофий яқинлиқни ҳисобга олиб, товар айирбошлаш ҳажмини кескин ошириш, шу жумладан, амалдаги Имтиёзли савдо тўғрисидаги битим доирасида товарлар номенклатурасини кенгайтириш, фитосанитария, карантин ва божхона тартиб-таомилларини соддалаштириш, банкларо ҳисоб-китоблар механизмларини такомиллаштириш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Хитойни Марказий Осиё билан боғлайдиган темир йўл қурилиши бошлангани мамнуният билан қайд этилди. Келажақда ушбу стратегик йўл Покистон бандаргоҳларига олиб чиқиши мумкин, бу эса ўзаро савдо ва инвестицияларни сезиларли даражада оширишга хизмат қилади.

Саноат кооперациясини жадал ривожлантириш мамлакатларимизнинг туб манфаатларига мосдир.

Худудларо ҳамкорлик салоҳиятидан самарали фойдаланиш зарурлиги таъкидланди. Шу маънода, худудлар раҳбарларининг ўзаро таширфларини фаоллаштириш, бунда икки мамлакат ишбилармон доираларини кенг жалб этиш муҳимлиги қайд этилди.

Покистон Бош вазири Шаҳбоз Шариф, ўз навбатида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар дастурини, шунингдек, бизнес юритиш учун яратилган шароитларни юқори баҳолаб, шериклини кенгайтириш учун катта имкониятлар мавжудлигини таъкидлади.

Шу билан Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Шаҳбоз Шарифнинг Ўзбекистонга расмий таширфи якунланди.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Икром АВВАЛБОВЕВ,
ЎЗА мухбирлари

ЎЗБЕКИСТОН — ТУРКИЯ МУНОСАБАТЛАРИ ЮКСАК ДАРАЖАГА КўТАРИЛГАНИ МАМНУНИЯТ БИЛАН ТАЪКИДЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 26 февраль куни бўлиб ўтган телефон орқали мулоқотда Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғанини таваллуд куни билан самимий табриклади.

Давлатимиз раҳбари Туркия етакчисига сиҳат-саломатлик, фаровонлик, қардош турк халқининг барқарор тараққиёти ва равнақи йўлидаги масъулиятли фаолиятида катта муваффақиятлар тилади.

Замонавий Туркиянинг барпо этилишида, мамлакатнинг глобал майдондаги нуфузи юксалишида, Ўзбекистон — Туркия кенг қамровли стратегик шериклик муносабатлари бугунги юксак даражага кўтарилишида Президент Режеп Эрдоғанининг ўрни ва шахсий ҳиссаси алоҳида қайд этилди.

Тузли дамларда фаол, сермахсул мулоқот ва алмашинувлар давом этаётгани, савдо-иқтисодий ва маданий-гуманитар соҳалардаги амалий ҳамкорлик суьрати охиб бораётгани катта мамнуният билан таъкидланди.

Инвестициялар, инновациялар, энергетика, инфратузилма, соғлиқни сақлаш,

таълим ва бошқа соҳаларда қўшма кооперация лойиҳаларини илгари суриш муҳимлиги қайд этилди.

Давлат раҳбарлари Олий даражадаги стратегик ҳамкорлик кенгашининг навбатдаги йўчилиши ва Туркий давлатлар ташкилоти доирасидаги бўлажак саммитлар кун тартибини тайёрлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратдилар.

Халқаро аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди. Сухбат якунида етакчилар бутун мусулмон уммати учун муқаддас бўлган Рамазон ойи кириб келиши муносабати билан бир-бирини табриклаб, қардош Ўзбекистон ва Туркия халқларига тинчлик-осойишталик, фаровонлик ва равнақ тиладилар.

ЖАНУБҲИЙ ВА МАРКАЗИЙ ОСИЁ МИНТАҚАЛАРИ ЎРТАСИДАГИ ЎЗАРО БОҒЛИҚЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШДА ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ РОЛИ ЖУДА КАТТА

ПОКИСТОНЛИК ЭКСПЕРТЛАР МАМЛАКАТ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА РАСМИЙ ТАШИРФИ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА

26 февраль куни Покистон Бош вазири Шаҳбоз Шарифнинг Ўзбекистонга амалга оширган икки кунлик расмий таширфи якунланди.

Тошкентда бўлиб ўтган олий даражадаги саммитда Ўзбекистон — Покистон стратегик шериклик муносабатларини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашнинг барча йўналишлари кўриб чиқилди.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Покистон Бош вазири Шаҳбоз Шариф кейинги йилларда кўп қиррали ҳамкорлик жадал ривожланиб бораётганини катта мамнуният билан қайд этдилар.

Тошкентда Ўзбекистон — Покистон ҳамкорлигини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилган Қўшма декларация ҳамда икки томонлама Олий даражадаги стратегик шериклик кенгашини тузиш тўғрисидаги баёнома имзоланди.

Ўзбекистон — Покистон саммити якунлари покистонлик эксперт ва ижтимоий-сиёсий доиралар вакиллари томонидан катта қизиқиш билан ўрганилмоқда.

► Давоми 2-бетда

Буюк ўзбек йўли

СИЁСИЙ ТАФАККУРИ ЮКСАК ХАЛҚ БУНДАЙ ЖАМИЯТНИ АСЛО ЕНГИБ БЎЛМАЙДИ

Юксак тараққиёт йўлидан дадил илдамлаётган янги Ўзбекистонда халқимизнинг сиёсий тафаккури тубдан ўзгарди, сиёсий маданияти сезиларли даражада юксалди. Сиёсий партияларнинг жамият ҳаётидаги роли ва иштироки кучайди. Тафаккур юксалгани халқимизнинг мамлакатимиздаги шиддатли ислохотларга, қабул қилинаётган қарор ва қонунларга, ён-атрофимиз ва жаҳонда содир бўлаётган воқеаларга бефарқ эмаслигида яққол кўзга ташланади.

► Давоми 3-бетда

ЖАНУБИЙ ВА МАРКАЗИЙ ОСИЁ МИНТАҚАЛАРИ ЎРТАСИДАГИ ЎЗАРО БОҒЛИҚЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШДА ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ РОЛИ ЖУДА КАТТА

ПОКИСТОНЛИК ЭКСПЕРТЛАР МАМЛАКАТ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА РАСМИЙ ТАШРИФИ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА

Бошланиши 1-бетда

Сармад АЛИ, Покистон Сенати аъзоси:
— Ташриф икки давлат ўртасидаги чуқур тарихий алоқалардан дарак беради. Покистон Ҳукумати раҳбари Шаҳбоз Шарифнинг Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев билан учрашуви янги келишув ва ташаббуслар орқали минтақавий алоқалар доирасида иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш, стратегик шериклик муносабатларини чуқурлаштириш ва ўзаро ҳамкорликни кенгайтиришга хизмат қилади.

Кун тартибидagi асосий масала ўзаро савдо ва сармояни рағбатлантиришдан иборат. Шу билан бирга, ҳар икки томон ўзаро товар айирбошлаш ҳажминин 1 миллиард долларга етказиш бўйича кўзланган мақсадни амалга оширишга интиломоқда.

Ишончим комилки, Тошкентда бўлиб ўтган музокараларда таъкидланганидек, иқтисодий муносабатларнинг бугунги суратлари билан турли соҳаларда, жумладан, энергетика, инфратузилма ва юқори технологияларда истиқболли лойиҳаларни амалга ошириш орқали ўзаро савдо ҳажминин 2 миллиард доллардан зийдага ошириш мумкин.

Ташриф давомида муҳим ҳужжатлар тўплами — савдо, мудофаа ишлаб чиқариши, иқлим ўзгариши, туризм, маданият ва таълим соҳаларини қамраб олган келишув ва меморандумлар имзоланди. Ушбу келишувлар бизнес имкониятларини кенгайтириш ва муҳим соҳаларда Покистон — Ўзбекистон ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Ташриф доирасида бўлиб ўтган Покистон — Ўзбекистон бизнес-форуми, ишбилармон доиралари вакиллари ўртасидаги B2B учрашувлари тижорат алоқаларини мустаҳкамлаш, янги сармоявий лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва қўшма корхоналарни ташкил этишга замин яратди.

Давлат раҳбарлари иқтисодий алоқалардан ташқари минтақавий хавфсизлик ва кўп томонлама ҳамкорлик масалаларини ҳам муҳокама қилдилар. Икки давлат ҳам Марказий ва Жанубий Осиёда барқарорликни сақлаш ҳамда минтақавий савдо йўлакларини мустаҳкамлашдан умумий манфаатларга эга.

Жанубий ва Марказий Осиё ўртасидаги минтақавий алоқаларни мустаҳкамлашда Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг роли жуда юқори. Ушбу муҳим омили Покистоннинг Марказий Осиё мамлакатлари учун муҳим савдо ва транзит маркази сифатидаги мавқеи билан бир қаторда ҳар икки томоннинг минтақавий тараққиёт ва иқтисодий интеграция ҳақидаги қарашларини мустаҳкамлайди.

Покистон ва Ўзбекистон ўзаро алоқаларни янги чўққиларга олиб чиқиш, минтақада узоқ муддатли фаровонлик ва барқарорликни таъминлаш учун савдо, инвестиция ва мудофаа соҳаларида ҳамкорликни чуқурлаштиришмоқда.

Бош вазир Шаҳбоз Шарифнинг ташрифи Покистон — Ўзбекистон муносабатларини мустаҳкамлаш, кенгайтирилган дипломатия ва иқтисодий ҳамкорликнинг янги уфқларига йўл очишда муҳим қадам бўлди.

Холид Таймур АКРОМ, “Умумий келажак жамияти” таҳлил маркази ижрочи директори:
— Покистон ва Ўзбекистон раҳбарлари ўртасида бўлиб ўтган олий даражадаги музокаралар икки томонлама стратегик шерикликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади. Бу ташриф жуда муҳим. Ҳар икки давлат ўзаро савдо ҳажминин кенгайтиришга интилоётган экан, унинг натижалари минтақавий боғлиқлик ташаббусини янги лойиҳалар билан бойитади. Дипломатик муносабатларни мустаҳкамлайди, иқтисодий алоқалар ва ўзаро фаровонликни рағбатлантирадиган ҳамкорликнинг янги йўналишлари бўйича келишиб олиш имкониятини беради.

Покистон Бош вазири Шаҳбоз Шарифнинг Ўзбекистонга ташрифи чоғида икки давлатнинг иқтисодиётининг турли соҳаларида ҳамкорликни чуқурлаштиришга бўлган интилишини кучайтирувчи қатор икки томонлама шартномалар имзоланди.

Ташрифнинг асосий нуқтаси Покистон — Ўзбекистон бизнес-форуми бўлиб, унда етакчи бизнес вакиллари B2B форматидagi учрашувларда иштирок этди. Ушбу форум якунлари Покистон ва Ўзбекистон бизнеслари ўртасида тўғридан тўғри ҳамкорликни йўлга қўйиш орқали савдо алоқаларини мустаҳкамлайди, сармоявий ва иқтисодий имкониятларни оширишга замин яратди.

Янги келишувларнинг имзолангани савдо, иқлим ўзгариши, мудофаа соҳасидаги ҳамкорлик ва маданий-гуманитар алмашинувда икки томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш учун ҳам замин яратди.

Мамлакатларимизни иқтисодий ва стратегик шерикликни барча соҳаларда кенгайтириш, барқарор ривожланиш ва минтақавий тараққиётга қўмаклашиш истаги бирлаштирди.

Покистон ва Ўзбекистон минтақавий ва глобал тинчликка қўмаклашиш, хусусан, Жанубий ва Марказий Осиё ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш борасида умумий қарашларга эга.

Ҳар икки давлат минтақавий савдо алоқалари ва минтақавий хавфсизликни таъминлаш, жумладан, терроризмга қарши кураш масалаларида ўз ролини кучайтириш ниятида.

Бош вазир Шаҳбоз Шарифнинг ташрифи Покистон ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлайди. Бу нафақат кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтиришга замин яратди, балки минтақавий барқарорлик ва иқтисодий фаровонликни янада оширишга ҳам хизмат қилади. Стратегик шерикликни мустаҳкамлаш ҳар икки давлатнинг ўсиб бораётган икки томонлама алоқаларидан узоқ муддатли фойда олишда давом этишини таъминлайди.

Адам САУД, “Бахрия” университети гуманитар ва ижтимоий фанлар факультети декани, профессор:

— Покистон Бош вазири Шаҳбоз Шарифнинг Ўзбекистонга бу галги ташрифи икки биродар халқ ўртасидаги алоқалар мустаҳкамланиб бораётган бир паллага тўғри келмоқда.

Расмий Исломобод ва Тошкент ўзаро алоқаларни кўп томонлама даражада, айниқса, COVID-19 пандемияси ҳолатида ҳам мустаҳкамлади.

Ўзаро савдонин янада ривожлантириш, маданий алмашинувларни мустаҳкамлаш, стратегик шериклик учун янги умумий асосларни излаш, шунингдек, минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш масалалари бўйича яқин ҳамкорлик, Марказий ва Жанубий Осиёнинг ўзаро боғлиқлигини таъминлаш ташаббуси доирасидаги лойиҳаларни амалга ошириш — буларнинг барчаси икки томонлама кун тартибидagi долзарб масалалардир.

Умумий дин, тарих ва маданият халқ дипломатиясини ривожлантириш учун кенг имкониятлар яратди. Ўзбекистонда покистонлик талабалар сонин сезиларли даражада ошгани бу мамлакатнинг Покистон жамияти учун аҳамиятидан далолат беради. Бундай ўзаро ҳамкорлик фаол равишда қўллаб-қувватланиши керак.

Зиёрат туризми, албатта, муҳим йўналиш ҳисобланади. Аксарият покистонликлар Имом Бухорий ва Имом Термизий меросига ҳурмат билан ёндашади. Шунингдек, Покистонда ўзбек халқининг буюк аждодлари Амир Темур ва Заҳриддин Муҳаммад Бобур эъзозланади.

“Uzbekistan Airways” покистонлик йўловчиларга гўзал Ўзбекистонга тўғридан тўғри ва энг қисқа масофани босиб ўтиш таъминлаш баробарида Марказий Осиё, МДҲ ва Европанинг бошқа мамлакатларига саёҳат қилиш учун муқобил йўналиш тақдим этиши мумкин.

Ҳар икки томон илм-фан, билим алмашини, технология ва ривожланиш соҳасида бир-бирини қўллаб-қувватламоқда.

Ишончим комилки, Ўзбекистонга бу галги ташриф икки давлат ўртасидаги стратегик шерикликни янада ривожлантиришга янги сурбат бағишлайди.

Маҳмуд ул-Ҳасан ХОН, “Жанубий Осиё ва халқаро тадқиқотлар” таҳлил маркази ижрочи директори:

— Ташриф Ўзбекистон ва Покистон ҳамкорлигини барча муҳим йўналишларда, хусусан, савдо, транспорт, энергетика, минтақавий хавфсизлик, мудофаа, таълим, маданият ва бошқа соҳаларда мустаҳкамлаш ҳамда стратегик шериклик муносабатларини кенгайтиришда янги босқичнинг бошланиши тезлаштирди.

Мутахассисларга кўра, имзоланган ҳужжатлар янги лойиҳалар учун мустаҳкам пойдевор бўлиб, уларнинг ҳаётга таътиб этилишини тезлаштирди.

Томонлар бизнес, транспорт ва логистика, ҳуқуқни муҳофаза қилиш, терроризм ва трансмилий жиноятчиликка қарши курашиш, оммавий ахборот воситалари, маданият, таълим ва бошқа соҳаларда самарали идоралараро ва вазирликлараро механизмларни йўлга қўйишга интиломоқда.

Тўқимачилик, мода, қишлоқ ҳўжалиги, фармацевтика ва ахборот технологиялари каби соҳаларда янги қўшма корхоналар яратиш учун улкан салоҳият мавжуд.

Икки давлат етакчиларининг музокаралари якунлари ва эришилган келишувлар ўзаро савдо ҳажминин ошириш, сармояларни жалб қилиш, савдо уйлари ва маданият марказлари ташкил этиш, бизнес-форумлар, B2B ва G2D учрашувлари, саноат ва қишлоқ ҳўжалиги кўргазмалари ва бошқа тадбирларни ўтказишга кучли туртки беради.

Покистон ва Ўзбекистон “GSP+” тизими мақомига эга бўлиб, ушбу имтиёз уларнинг тўқимачилик, тикувчилик ва мода саноати каби турли соҳалардаги ҳамкорлигини мувофиқлаштириш истиқболларини янада кенгайтиради. Ўзбекистоннинг турли ҳудудларидаги тўқимачилик корхоналаридан биргаликда фойдаланиш қўшимча афзаллик бериши мумкин.

Ҳар икки давлат барқарор транзит тизimini яратиш, савдо-иқтисодий мақсадларга эришиш, минтақавий ижтимоий-иқтисодий интеграция, товар айирбошлаш ҳажминин ошириш, саноат кооперациясини жадаллаштириш учун транспорт-логистика коридорларини диверсификация қилиш устида ишламоқда.

Электрон тижорат ва инсон капиталини ривожлантириш бўйича қўшма дастурларни жорий этиш иқтисодий дипломатиянинг яна бир истиқболли йўналиши ҳисобланади.

Иқтисодий интеграция ва саноат кооперациясининг янги инновацион, интеграциялашган ва рақамли моделини шакллантириш ҳам икки томонлама кун тартибининг муҳим банди сифатида қаралмоқда.

Хусусий сектор вакилларининг иқтисодий жараёнларда бевосита иштирок этиши, улар томонидан ҳар икки давлат ҳудудида барпо этилаётган савдо уйлари, замонавий ишлаб чиқариш ва саноат объектлари стратегик шерикликни янада мустаҳкамламоқда.

Ишонамкин, ташриф янги марраларнинг бошланиши бўлади. Шунингдек, у Покистон ва Ўзбекистон халқларига, Марказий ҳамда Жанубий Осиё минтақаларига барқарорлик ва фаровонлик олиб келади.

Асад Мажид ХОН, Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти бош котиби:

— Ташриф муҳим воқеа бўлди, чунки Покистон ҳам, Ўзбекистон ҳам Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотининг муҳим аъзолари ва фаол иштирокчилари ҳисобланади. Минтақавий ҳамкорликни мустаҳкамлаш тарафдори бўлган ташкилот сифатида ИХТ етакчилик даражасидаги бундай иштирок нафақат мамлакатларни икки томонлама асосда яқинлаштиришда муҳим роль ўйнашига, балки минтақавий иқтисодий ўсиш, савдо интеграциясини алоқдорлик бўйича маъзур тузилма кун тартибинин илгари суришда ёрдам беришга қатъий ишонади.

Биз ушбу муҳим ташриф натижаларига ижобий қараймиз ва у минтақалараро ҳамкорликни янада жадаллаштиришга умид қиламиз.

“Дунё” АА

Ислохотлар самараси

АКЛОҚИЙ-РУҲИЙ ТАЙЁРГАРЛИК ВА ЖАНГОВАР ШАЙЛИК

ҚУРОЛЛИ КУЧЛАР ТИЗИМИДА ЯРАТИЛГАН МУНОСИБ ШАРОИТ ҲАРБИЙ ҚУДРАТИМИЗНИ ЮКСАЛТИРМОҚДА

Мамлакатимизда ахборот хавфсизлигини таъминлаш, ёш авлоднинг маънавий баркамол ва ватанпарвар этиб тарбиялаш, шунингдек, ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий тайёргарлиги ва жанговар руҳини мустаҳкамлаш муҳим вазифалардан бирига айланмоқда.

2024 йилда маъзур йўналишда қабул қилинган қатор ҳуқуқий ҳужжатлар асосида қўшинларда маънавий-ахлоқий ва ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясига алоҳида эътибор қаратилиб, бу борадаги ишлар янги сифат босқичига кўтарилди. Ҳарбий хизматчиларнинг маънавий-маърифий савиясини ошириш мақсадида ёзувчи ва шоирлар, олимлар, фан ва санъат арбоблари иштирокида 33 мингта яқин маънавий-маърифий ва маданий тадбир ташкил этилди. Бундай ташаббуслар орқали нафақат Қуrollи Кучлар сафидagi ҳарбийлар, балки ёш авлоднинг ҳам ватанпарварлик туйғусин юксалтирилмоқда.

Президентимиз топширигига мувофиқ, **“Жиззах тажрибаси”** асосида юртимиз бўйлаб “Жасорат мактаби” ҳарбий ўқув йиғинлари ўтказилди, уларга уюшмаган ва профилактик ҳисобда турган 5,5 мингдан зиёд ёш жалб қилинди.

Шунингдек, йил давомида ҳарбий хизматчилар, уларнинг оила аъзолари ва соҳа фахрийларининг ижтимоий ҳимояси эътибор марказида бўлди. Хусусан, ҳарбийларнинг 839 нафар фарзанди олий таълим муассасаларига имтиёзли асосда ўқишга кирди, 1200 нафарга яқин ҳарбий хизматчининг раффикаси ва ҳарбий пенсионерлар иш билан таъминланди.

Бундай ғамхўрлик учун ҳарбийлар, уларнинг оилалари ва фахрийларимиз юз-кўларига чуқур ишонч ва миннатдорлик ҳиссини балқиб турибди.

Қўрсатилгаётган эътибор ва унинг натижаси миллий армияимизнинг ҳар жаҳбасида ўз самарасини бермоқда. Қуrollи Кучлар академиясини мисолида айтadиган бўлсак, ҳарбий таълим муассасаси жамоаси ҳарбий кадрларнинг жисмоний тайёргарлиги ва ғоявий-маъзуравий имунитетини ошириш, IT ва замонавий технологияларни қўллаш оладиган, тезкор қарор қабул қилиш қобилиятига эга офицерларни тайёрлаш борасида қатор тадбирларни амалга

оширди. Ўтган йили турли таҳдид ва хавфларни ҳамкорликда бартараф этиш мақсадида куч тузилмалари билан биргаликда ҳарбий таълим муассасаларининг курсант ва тингловчилари ўртасида 9 мартаба икки поғонали қўшма кўмондонлик ўқуви ҳамда 2 марта стратегик ҳарбий иш йўйинлари ўтказилди.

Бунда офицерларнинг жангнинг режаллаштириш ва бошқариш бўйича кўникмаларини ривожлантириш, Қуrollи Кучлар тизимини рақамлаштириш, ахборот хавфсизлигини таъминлаш, ҳарбийлар ва ёшларнинг ғоявий-маъзуравий имунитетини ошириш, уларни мактабдан бошлаб ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш каби қатор вазифалар параллел равишда ҳамжиҳатликда олиб борилади.

Академия томонидан реал шароитларга мослашган оператив-тактик вазифалар ишлаб чиқилди. Курсант ва тингловчилар дунёқарашини кенгайтириш мақсадида “Хавфсизлик асослари. Хавф ва таҳдидлар, Миллий манфаатлар”, “Сунъий интеллект ва унинг ҳарбий соҳада қўлланилиши” каби факультатив курслар йўлга қўйилди.

Академия жамоаси давлатимиз раҳбарининг мамлакатимиз тараққиёти унинг мудофаасига узвий боғлиқлиги ҳақидаги хулосалари ва қўйган топшириқларини тўлақонли бажариш йўлида бор куч-ғайрати билан одимламоқда.

Ҳозирги замонавий қуrollи тўқнашувларда сунъий интеллект, робот, ракета, дрон ва уларга қарши кураш воситалари кенг қўлланилмоқда. Глобаллашув ва гибрид урушлар кеңаётган жараёнда IT ва ахборот технологиялари, дронлар ва уларга қарши курашиш сир-асрорларини чуқур ўрганиш мақсад қилиниб, хорижлик ҳамкорлар билан барпо этилган киберхавфсизлик, дастурлаш лабораторияларида махсус ўқув курслари дастурлари бўйича мустаҳкам алоқалар ўрнатилляпти.

Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпитали ҳарбий хизматчилар соғлигини муҳофаза қилишда муҳим аҳамиятга эга бўлган тиббий муассасасидир. У нафақат Қуrollи Кучлар шахсий таркиби, балки уларнинг оила аъзолари ҳамда фахрийлар учун ҳам юқори малакали тиббий хизмат кўрсатаяпти.

Муассаса фаолияти армиянинг умумий жанговар тайёргарлиги ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга ҳам бевосита боғлиқ. Чунки соғлом ва жисмонан бақувват ҳарбийлар мамлакат хавфсизлигининг мустаҳкам қамқовчидир.

Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий клиник госпитали республикаимиздаги энг замонавий, кенг қамровли диагностика ва даволаш имкониятларига эга бўлган тиббиёт масканларидан бирига айланди. Ўтган йилнинг ўзида бу ерда **4 мингта яқин** жарроҳлик амалиёти ўтказилди, улардан **46 фоиз** юқори технология операциядир. Аорта-коронар шунтлаш, юрак клапанларини протезлаш, юрак тож томиларини стентлаш, тос-чаноқ ва тизза бўғимларини эндопротезлаш амалиёти шулар жумласидан.

Ўтган йили оғир жараҳат олган ёки касалликка чалинган ҳарбий хизматчилари тезроқ соғайтириб, хизмати ва оиласига қайтариш мақсадида энг замонавий реабилитация маркази ишга тушди.

Нафақат госпиталларини замонавий тиббий техника билан таъминлаш, балки у ерда фаолият юритувчи шифокорлар салоҳиятини оширишга ҳам катта эътибор қаратиляпти.

Бугунги кунда армияимиз фақатгина моддий-техник базаси билан эмас, балки стратегик режаллаштириш, оператив бошқарув ва жанговар тайёргарлик тизими жиҳатидан ҳам жаҳон талабларига мос равишда тақомиллашиб бормоқда. Қуrollи Кучларимиз қўшин турлари ўртасидаги ҳамкорлик кучайиб, ҳарбий амалий машғулотлар доирасида янги тактик усуллар самарали ўзлаштирилмоқда. Бу эса армияимизнинг жанговар салоҳиятини кескин ошириш билан бирга, ҳар қандай таҳдид ва хавф-хатарларга қарши муносиб жавоб қайтариш имкониятини янада мустаҳкамляйди.

Ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий-маиший шароитларини яхшилаш, уларни муносиб маош, ижтимоий қафолатлар ва таъминот билан таъминлаш давлатимиз мудофаа сиёсатида устувор йўналишлардан бири ҳисобланади.

нади. Бу борада хизматчилар ва оила аъзолари учун замонавий турар жой мажмуалари барпо этилиши, тиббий хизмат кўрсатиш тизими тақомиллаштирилиши, болаларининг сифати таъмин олишига шароит яратилиши ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Шунингдек, ҳарбийларнинг маънавий ва жисмоний тайёргарлигини янада ошириш, уларни узлуксиз равишда қайта тайёрлаш учун зарур инфратузилма яратилмоқда. Бундай чора-тадбирлар ҳарбий хизмат нуфузини ошириш, армия сафларига юқори малака ва интизомга эга кадрларни жалб этиш ҳамда мамлакатимиз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Давлатимиз раҳбарининг шу йил 24 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим қарорларига ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтиришга қаратилган ўзгартриш ва қўшимча қиритиш тўғрисида”ги қарорида ҳам бу йўналишда кўрсатилаётган ғамхўрликнинг ёрқин ифодасини кўриш мумкин.

Ҳусан БУЛТАКОВ, кичик сержант:

— Шарафли ва масъулятли хизмат бурчимни адо этиш давомида давлатимиз раҳбари томонидан бизга билдирилаётган юксак ишонч ва ғамхўрликни ҳаммиз ҳис этиб, ундан баҳраманд бўлиб келямиз. Президентимизнинг ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтиришга қаратилган навбатдаги қарори бизни янада руҳлантирди.

Хусусан, турар жой ижараси учун туланидиган ҳар ойлик пул компенсациясини миқдорининг 20 фоиз, оила аъзолари 3 киши ва ундан ортққ бўлган тақдирда ушбу миқдор 50 фоиз оширилгани, ҳарбий хизматчиларга турар жой сотиб олиш учун ипотека кредити олиншида ажратиладиган дастлабки бадал миқдори уй-жой ҳисобланган қўймагининг 35 фоизини миқдорига етказилгани бизни мамун этди.

Бу каби ғамхўрлик ва имтиёزلарни бизга нисбатан билдирилгани юксак ишонч ва эътибор намояси дег бўлмаса. Ишончга, ватан ҳимоячисини номига доим муносоиб бўлишга бор куч ва билимимни сафарбар қилиб, барчасига муносиб хизматларим билан жавоб қайтараман.

Қуrollи Кучларда ўтказилган ислохотлар тўғрйли бугун миллий армияимиз том маънодаги профессионал армия даражасига етди. Унинг таркибида ўз касбининг ҳақиқий фидойилари хизмат қиялпти. Ана шундай мард, баркамол ёшлар сафига эканим менга чексиз фаҳр, ифтихор бахш этади.

Равно БУЛТАКОВА, кичик сержант Ҳусан БУЛТАКОВнинг раффикаси:

— Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 24 февралдаги қарорини катта ҳажжон билан ўқидим. Таъкидлашни истардимки, биз — ҳарбийларнинг оилаларига эътибор ва ғамхўрлик йилдан йилга ошиб, кўрсатилаётган ёрдам қамрови кенгайиб бормоқда.

Турмуш ўртоғим хизмат тақдоси билан юртимизнинг турли гарнизонларида фаолият кўрсатди. Демак, мен ҳам ҳар хил шарт-шароитларда яшаб, ҳарбийча ҳаётнинг пасту баланди, ўзига хос қийинчиликлари билан яхши танишман.

Оила бекаси сифатида, аввало, ватанни ҳимоя қилишдек энг шарафли, элу юрт ардоғидаги, давлатимиз раҳбарияти эътиборидagi касбин танлаган инсон билан ҳаёт йўлимини боғланганимдан, унга елкадош бўлаётганимдан фахрланаман. Фаровон турмуш кеңиришсини учун қилинаётган саъй-ҳаракатлардан миннатдоримиз.

Ҳарбий хизматчиларга берилаётган бу каби ижтимоий қафолат ва қўллаб-қувватлаш чоралари уларнинг жанговар руҳини мустаҳкамлаш, хизматта садоқатини ошириш ва армиянинг умумий мудофаа қобилиятини янада кучайтиришга хизмат қилади. Тинчлик ва барқарорликни таъминлаш йўлида меҳнат қилаётган фидойи ва ватанпарвар юрт ҳимоячиларимиз берилаётган бу каби эътибор ва рағбатдан янада куч олиб, юксак масъулятини теранроқ ҳис этиши шубҳасиз.

Отабек ЙЎЛДОШЕВ, мудофаа вазирининг ахборот сиёсати масалаларини бўйича маслаҳатчиси — матбуот котиби, полковник

СИЁСИЙ ТАФАККУРИ ЮКСАК ХАЛҚ

Бундай жамиятни асло енгиб бўлмайди

Исmoil СОИФНАЗАРОВ,
фалсафа фанлари доктори,
профессор

Бошланиши 1-бетда

Янги Ўзбекистон ўз олдига қўйган мақсадларга жамиятда учраб турган иллатлар, жумладан, таниш-билишчилик, уруғ-аймоқчилик ва коррупцияга қарши курашда аҳолининг барча қатламлари сиёсий ва ҳуқуқий тафаккурини шакллантирмасдан, ривожлантирмасдан, амалда қўллаган турли эришиб бўлмайди. Бунда сиёсий тафаккур жамият сиёсий ҳаётида юз бераётган жараёнларнинг умумий, хусусий, алоҳида томонларининг ўзаро алоқадорлигини акс эттирувчи, аynи вақтда ўзгартирувчи ва бирор мақсад сари йўналтирувчи ақлий билишнинг юқори шаклларида биридир.

Аҳолининг ҳуқуқий билими, онги ва маданияти юксак даражада бўлсагина, улар ижтимоий ҳаётдаги ўзгаришларга фаол муносабатда бўлади, шахсий фикрини билдирган ҳолда жамият тараққиётига ўз хиссасини қўиши мумкин. Сиёсий ёки ҳуқуқий тафаккурни юксалтириш, ўз навбатида, давлат ва жамият ҳаётини ислоҳ қилиш, амалдаги қонун ҳужжатларини танқидий таҳлилдан ўтказиш, давр талабларидан келиб чиқиб, уларга тегишли ўзгаришларни киритиш, эскирган ва тараққийётга тўсиқ бўлаётган меъёrlарни бекор қилиш билан бевосита боғлиқдир. Ўзбекистондаги сиёсий-ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий ва маданий-маърифий соҳалардаги кенг қамровли ислохотлар жараёнида аҳоли онги ва тафаккуридаги ўзгаришларни ўрганиб бориш ва тегишли соогиолиқ тадқиқотларни ўтказиш вужудга келиши мумкин бўлган муаммолар олдини олиш ва манзилли чора-тадбирлар кўриш имконини беради.

Жамиятни модернизациялаш ва янгиланиш жараёнлари том маънода инсон манфаатлари асосида амалга оширилаётгани, инсон ҳаёти, фикри, хоҳиш-иродаси ва меҳнати, мулки давлат томонидан ҳимоя қилиниши қонунларда кафолатлангани мамлакатда сиёсий тафаккур, ҳуқуқий жаовгарлик ва ҳуқуқий бурч давлат ва жамият ҳаётида муҳим аҳамият касб этаётганини билдиради. Оддий қилиб айтганда, бугунги аҳоли кечаги ҳамма нарсага эргаштириб кетаверадиган оми оломон эмас.

Ҳа, халқимизнинг тафаккури ўзгарди. Биргина конституциявий ислохотлар, янгиланишларни мисол тариқасида келтирайлик. Янги тахрирдаги Конституция қабул қилинишида халқимиз ўз тақлиф ва ташаббуслари билан фаол иштирок этди. Бош қонунимизнинг муаллифи халқимизнинг ўзи бўлди. Конституция лойиҳаси жамоатчилик муҳомаасига қўйилганидан то у референдумда маъқулланиб, қабул қилинганига халқимиз бу жараёнларда фаол қатнашди.

Бугун барча муҳим қонун ва қарорлар жамоатчилик муҳоамасидан кейин қабул қилинаётгани халқимизнинг сиёсий тафаккури юксалганидан далолатдир десак янгилишмаган бўламиз. Қолаверса, халқимизнинг тафаккури кучайгани ҳисобига аралаш сайлов тизимини жорий этишга мустаҳкам замин яратилди. Ҳолбуки, кўплаб давлатларда бундай ислохотларни ўтказиш учун ўн йиллар керак бўлган.

Сиёсий тафаккур жамият сиёсий тизимининг энг асосий элементларида бири сифатида муҳим ўринга эга. Жамиятда сиёсий тафаккурнинг нечоғлиқ ривожланганлик даражасига қараб, унинг сиёсий тизим қанчалик мукамаллигига баҳо бериш мумкин. Сиёсий тафаккур мазкур жиҳатлари билан мамлакатда сиёсий барқарорликни сақлаш, мустаҳкамлаш, жамиятни демократлаштириш, сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий ислохотлар жараёнида, аҳолини маънавий жиҳатдан юксалтиришда муҳим восита бўлиб хизмат қилади.

Сиёсий тафаккурнинг ҳозирги вақтда илмий муомалада мавжуд бўлган қатор талқинлари бор. Масалан, сиёсий тафаккур ўзига маърифатни, онглиликни ҳамда ижтимоий сиёсий фаолиятни қамраб олган шахс ва ижтимоий бирлиқнинг маданиятидир. Ёки ўз ичига ижтимоий сиёсий институтлар ва сиёсий жараёнлар билан бевосита алоқадор бўлган элементларни қамраб олган жамият маънавий маданиятининг бир қисмидир.

Азал-азалдан бир ҳақиқат бор, яъни тафаккури кучли, ҳуқуқини билган инсон — қудратли инсон. Зеро, бундай шахс ўз ҳуқуқини

поймол бўлишга йўл қўймайди, адолатсизлик, қонунбузарликка қарши кураша олади, аynи пайтда ўз зиммасидаги масъулият ва бурчни ҳам чуқур ҳис этади. Демак, бундай шахсларнинг қўлиги ҳар қандай жамиятнинг бойлигидир.

Биз бугун шиддат ила кечаётган бир даврда яшаямиз. Дунёда кескинликлар, маҳобатли ўзгаришлар содир бўляпти. Бу жараёнда жамият ўзгаришлари баъзан инсон онг-тафаккурини ҳам ортда қолдириб кетаётгандай. Дунёвий тузумга қарши қаратилган диний тажовузлар, террористик ҳаракатлар, уюшган жиноятчилик ва коррупция шиддат билан кучайиб бораётир. Буларнинг ортда тафаккурнинг пастиги, жаҳолат, билмсизлик, илмсизлик, таълим олишга бепарқлиқ каби иллатлар ётибди.

Одамларда сиёсий онг ва тафаккурни юксалтирмай, қонун устуворлигини кенг қўламда кучайтирмай, ривожланган давлатлар сафидан ўрин олиш мурраккаб бўлади. Республикамизда қонун устуворлигини таъминлаш, фуқаролик жамияти куриш учун замин тайёрлаш, аввало, ўз ҳуқуқ, мажбурият ва эркинликларини англай оладиган, уларга оғишмай амал қилишга қодир баркамол авлодни тарбиялаб вояга етказишни талаб этади. Шу маънода, таълим бизни қутқарадиган нажоткор куч бўлиши мумкин.

Киши кундалик воқеа-ҳодисаларни кузатиб, доимо ҳушёр турмас, сиёсий тажриба ҳосил қилмас экан, сиёсий тафаккурга эга бўлиши қийин. Шунинг учун воқеа-ҳодисаларни сиёсий идорк этиш тафаккурнинг барча турларидан фарқ қилади ва улардан устундир.

Миллат ўзи учун энг муҳим бўлган миллий тафаккурини, яъни ўйлаш, фикрлаш имкониятини асраб қолиши жуда зарур. Акс ҳолда, дунё адабиётининг йирик намоёнаси Чингиз Айтматов айтганидек, манкуртлик ботқоқига тушиб қоламиз. Манкуртга айлишни ёки манкуртга айлантирилиш ҳодисаси тарихда ҳам, бугун ҳам кўп учрайди. Тафаккуридан айрилган миллат овоз фикрлашдан маҳрум бўлади. У эркинлик туйғусини ҳис этмайди. Ҳис этолмайди. У қарамликни, қуликни курашсиз, норизо бўлмасдан, табиий қабул қилади. У бўйсиниб, муте бўлиб яшайди. Унинг учун муқаддас тушунчанинг ўзи йўқ.

Сиёсий тафаккурини йўқотиш миллат таназзулини билдиради. Мустамалакчилик зулмига кўниккан миллат ҳатто мустақилликнинг мазмун-моҳиятига ҳам етиб бoролмайди. Унинг тафаккурида кўрқув, ҳадик ҳукмронлик қилади. У эркинлик ҳавосидан нафас ололмайди. Унинг ўпқаси рутубатга, чиркинликка тўлган.

Президентимиз миллатга миллий, сиёсий тафаккурини қайтарди. Миллатга фикрлаш, ўйлаш, эркин сўз айтиш туйғуларини қайтариб берди. Сиёсий тафаккури қайтариб берилган миллат ўзининг тарихий илдиэларини англаб етди. Тафаккуримиз занглаши оқибатида дунёдан узилиб, ҳатто Марказий Осиёда ҳам аққаланиб қолган эдик. Бунинг натижасида бир неча бор урушгача етиб бoрадиган таҳликали вазиятлар юз берди. Оқибатда қанчадан қанча инсонлар, қариндошлар орасига сунъий парда ташланди. Қуда-андалар, қариндошлар бир-бирининг маъракасига, тўй-тўноғига бoролмай қолди. Ҳатто паспортни ёнида олиб юриш ёдидан кўтарилган юртодшимиз Тошкентдан водийга ёки воҳалик Тошкентга кeлолмасди.

Тасаввур қияласизми, ўз юртингда паспортнингиз уйда қолгани учун қўшин вилоятга киролмай ортга қайтипсиз. Бу эртak эмас. Фақат Президентимизнинг сиёсий иродаси, халқпарвар ва миллатпарвар сиёсати туфайлигина Ўзбекистон дунёга очилди. Янги Ўзбекистон яратилди. Энди ҳеч нарсага бeфарқ бўлмаган, тафаккури уйғoқ миллат шаклланди. Моддий муаммони ечиш осонлиги, аммо тафаккур таназзулини бартараф этиш учун йиллар, ҳатто асрлар ҳам етмаслиги аён бўлди.

Кейинги йилларда миллий манфаатларимизни таъминлаш, халқимизни рози қилиш йўлида сидқидилдан меҳнат қилиб, гоът муҳим натижаларни қўлга киритялмиэ. Энг асосий натижа бошлаган ислохотларимиз ортга қайтмайдиган муқаррар тус олганида, бугунги жамиятимизнинг сиёсий ва маънавий уйғонишида намоён бўлмоқда. Бундай жамиятни, ўз олдига улкан вазифалар қўйиб, кeлажак сари ишонч билан бoраётган халқни ҳеч ким ўз йўлидан тўхтата олмайди. Бугун миллионлаб ватандoшларимизнинг онгу тафаккури ўзгариб, улар ислохотлар жараёнига ўзини бевосита дахлдор деб билмоқда, бу ўзгаришларнинг фаол иштирокчисига айланоқда.

Аксинча бўлганида-чи? Сиёсий “сўқир”-лик жамият тараққиётини секинлаштиради, дeарли барча соҳаларда мамлакат “қувиб бoрувчи” мақомида қолади, спортнинг айрим турларини истисно қилганда, бирор соҳада илғорликка, етакчиликка даъво қила олмайди. Шу боис, оммавий ахборот воситалари кучидан фойдаланган ҳолда сиёсий технологияларни қўллаш, миллий контентлар яратиш орқали халқимизнинг сиёсий билимини юксалтириш, тафаккурини чархлашга эътиборни янада кучайтиришимиз даркор.

Бугунги медиамакон, ахборот-коммуникация шакллари тобора кўпайиши даврида интернет, мобил алоқа ва бошқа воситалар ёрдамида жамиятга маънавий интервенция айнан “Soft power” сиёсий технологиялари орқали амалга оширилади, ёшлар онги руҳий-ғоявий манипуляцияга дучор қилинади. Турли ижтимоий сайтлар ва каналлар амалдаги таълим-тарбия йўсинидан фарқ қилиб, тезкор, таъсирчан ва дунёқарашига мос сиёсий технологиялар воситасида ёшлар қалбини забот этади. Сиёсий технологияларсиз эса маърифий ишлар самарадорлигини ошириш мумкин эмас.

Давлат бошқарувида шаффофлик кузатилди — ҳар бир фуқаро ушбу соҳада

“Бугун биз ягона халқ, ягона миллат бўлиб, кўзлаган юксак мақсадларимиз сари дадил бoряпмиз. Вужудимиз, қонимизда аждоқларимиздан мерос буюк қудрат жўш ураётган экан, биз эзгу оруз ва мақсадимиз — янги Ўзбекистонни, албатта, бунёд этамиз. Сиёсий тафаккури юксак халқи билан Ўзбекистон ҳар томонлама обод ва фаровон, эркин демократик мамлакатга айланади.”

ҳолат бўйича маълумот олиш имкониятига эга. Бунда, афсуски, турли блогер ва мустақил журналистлар учқунни алангалатиш, “бургага аччиқ қилиб кўрпани ёндириш” — жамиятда беқарорлик вазиятини шакллантириш, ҳокимият обрўйини тўкишга, аҳолини гиж-гижлатишга уринади, барқарор ривожланишга реал хавфларни жонантиришга ҳаракат қилади. Бундай шароитда халқ танлаган дунёвий демократик тараққиёт йўлини сақлаб қолиш, янги Ўзбекистонни барпо этиш, Президентимиз табири билан айтганда, халқимизни Учинчи Ренессанс бекатига олиб чиқиш маърифат соҳасидаги эзгу мақсадлардан биридир.

Ушбу улкан мақсадларга эришиш фуқаролар томонидан сиёсий саводхонликни, сиёсий тафаккурни чархлашни, ҳукумат қарорларини изчиллик билан бажаришни, турли алдов ва бузғунчи таъсирларга

Бугун биз ягона халқ, ягона миллат бўлиб, кўзлаган юксак мақсадларимиз сари дадил бoряпмиз. Вужудимиз, қонимизда аждоқларимиздан мерос буюк қудрат жўш ураётган экан, биз эзгу оруз ва мақсадимиз — янги Ўзбекистонни, албатта, бунёд этамиз. Сиёсий тафаккури юксак халқи билан Ўзбекистон ҳар томонлама обод ва фаровон, эркин демократик мамлакатга айланади.

берилмаслиқни тақозо қилади. Бу бoрада давлат, ҳокимият ва фуқаро ўртасидаги масофани янада қисқартириш, давлат ва халқ манфаатларини уйғунлаштириш, муштараклигини таъминлаш мақсадида мамлакат медиамаконига сиёсий технологиялардан мақсадли ва самарали фойдаланишни илмий асосда йўлга қўйиш, сиёсий партияларга ўз электорати нуфузини ошириш, етакчи сиёсий партия мақомига эришиш учун замонавий, сиёсий технологияларни шакллантириш ва улардан рақобатли сайлов жараёнидаги фойдаланиш мақсадга мувофиқ хисобланади.

Ҳозирги янги бoсқичда сиёсий партиялар аъзолари сонини кўпайтириш, дастурларини янада такомиллаштириш, ўз олдига қўйган мақсад ва вазифаларни кундалик ҳаётга татбиқ этиб бoриш, энг асосийси, партия электорати билан изчил мулоқотда бўлиб, ичига чуқур ва тизимли равишда кириш, муаммоларига амалий-ташқилый жиҳатдан самарали ечим излаш, қонуний манфаатларини

янада таъминлаш бўйича фаол ҳаракатлар қилиши, тарафдорларининг сиёсий тафаккурини ошириш устида муттасил ишлаши лозим бўлади.

Шунингдек, сиёсий партиялар ўзининг асосий электорати сифатида танланган ижтимоий гуруҳлар манфаатларини қонунчилик ва ижро ҳокимияти доирасида янада тeранoқ ифoдалашга интилса, аъзолари сафи кенгайиб, мавқеи янада ошиб бoришига мустаҳкам замин яратилади. Партиялараро рақобат янги бoсқичга чиқади.

Ярим асрдан ортқ вақтдан бeри олий таълим тизимида ишлаётган педагог сифатида тажрибамдан келиб чиқиб яна бир фикрни айтмоқчиман. Ёшларнинг сиёсий тафаккури, дунёқарашини анча ўзгарган, юксалган. Улар олдинги ёшлар эмас. Аввал талабаларни мажбурлаб ўқитган бўлсак, бугун мустақил фикрлайдиган, билимга чанқoқ, замонавий

Биз давлат ва жамият манфаатлари йўлида ҳалол меҳнат қилган, бу бoрада барча ижтимоий қақиреқ ва давъатларга “лаббай” деб жавoб берган ота-бoбаларимиз авлоди таъсирида тарбияландик. Уларнинг бундай авлод бўлишида ижтимоий фанлар тизимининг аҳамияти катта бўлган. Шундай экан, ижтимоий фанларга эътибор бeрмаслик оқибатида дунёқарашини бир томонлама шаклланган, ўзидан бoшқани ўйламайдиган, халқ, давлат ва жамият тушунчаларидан бeгона ва бугунги кунда чет элларда “бой бeрилган авлод” дея аталаётган ёшлар авлоди бизда ҳам вужудга кeлмайди? Президентимиз “Янги Ўзбекистон стратегияси” асарида бундан 60-70 йил илгари Иккинчи жаҳон урушидан кейинги қийинчилик ва моддий тақчиллик йилларида хоржизда ишлаб чиқилган ва асосан, маънавий ва гуманитар таълимга пул сарфлаш зарур эмас деб ҳисобланган ва мутлақ ғоясизликка асосланган ижтимоий концепция оқибатлари қандай бўлганини бугун кўриб турибмиз, дея таъкидлади. Демак, ижтимоий фанларни ўқитишга вақт ва маблағни аямаслигимиз керак. Беш йил, ўн йил ўтар, сарфланган ресурс исзис кетмаганининг гувоҳи бўламиз. Жанубий Корея, Япония, Сингапур каби давлатлар тажрибаси ҳам таълим ва тарбияга сарфланган молия ўзини оқлаганини бугун дунёга намоён қилди. Агар ижтимоий фанларни эътибордан қолдирсак, яна эски йўл ўзaнларига тушиб қоламиз. Бунга асло йўл қўйиб бўлмайди.

Янги Ўзбекистонда кeчаётган ўзгаришлар ҳақида гап кeтса, унинг таърифи жуда мароқли ва залворли: жамиятда тафаккур эпопеяси рўй бeрмоқда. Бу мардонлар юксалиши йўли билан уйғун ҳoдиса. Ана шу йўл барчамизни, кўп миллатли халқимизни янги марралар сари чoрлаб туради.

Зeро, бугун тараққиёт йўлида дадил одимлаётган янги Ўзбекистон учун унинг ривожига тўсиқ бўладиган, ўзи ишламай, ишлаётганларга халал бeрадиган, кузатуви ва томошабин позициясида турадиган одамлар эмас, аксинча, юртга дахлдорлик билан яшайдиган, мамлакатни ривожлантиришга ҳисса қўшадиган, халқ ва давлат учун ҳалол, виждонан ва сидқидилдан хизмат қиладиган, бир сўз билан айтганда, ватанпарвар, фидойий, ташаббускор шахслар керак. Янги Ўзбекистон ислохотлари ёш авлод онига, сиёсий тафаккурига миллий гурур билан кириб бoрмоқда. Жамиятдаги янгиланишлар орқали ёшлар ўзининг воқеликка сиёсий фаоллиги билан ёндашиб, халқнинг тарихан шаклланган юксак фалсафий тафаккурини тeран англаб етди. Мана шундай сиёсий фаол ёшлар юртимизнинг барча ҳудудларида етакчилик фаолияти билан ижтимоий, иқтисодий, маънавий, ҳуқуқий ва бошқа соҳалар ривожига ҳисса қўшаётгани қувонарлидир.

Бугун биз ягона халқ, ягона миллат бўлиб, кўзлаган юксак мақсадларимиз сари дадил бoряпмиз. Вужудимиз, қонимизда аждоқларимиздан мерос буюк қудрат жўш ураётган экан, биз эзгу оруз ва мақсадимиз — янги Ўзбекистонни, албатта, бунёд этамиз. Сиёсий тафаккури юксак халқи билан Ўзбекистон ҳар томонлама обод ва фаровон, эркин демократик мамлакатга айланади.

ЭСКРОУ ТИЗИМИ

УЙ-ЖОЙ СОТИБ ОЛУВЧИЛАРНИНГ ПУЛЛАРИ КАФОЛАТЛАНАДИ

Кўп ҳолларда янги қурилаётган уйларнинг топширилиши кечикиб, аҳоли тўлаган пуллари музлаб тургани, шартномалар, асосан, қурувчи манфаатига хизмат қилаётгани охириги йилларнинг энг оғриқли муаммоларидан. Ҳали бир гишти қўйилмасидан туриб, уй-жой сотиш, одамлар лойиҳада қўрган хонадонни учун белгиланган нархнинг бир қисmini олдиндан тўлаши, энг ачинарлиси, шартнома шартларини тузукроқ ўқимасдан ҳамда уй-жой қурилишига қонуний асослар ўрганилмасдан имзолаши ортидан юзга келадиган муаммолар аксариятимизга таниш.

Бир неча йил олдин кўплаб одамлар катта бир қурувчи компания устидан шикоят қилиб, ваъда қилинган уй-жой қурилмаётгани, пуллари ҳам қайтариб берилмаётгани бўйича судга мурожаат қилгани билан боғлиқ ҳолат анча шов-шув бўлганди. Мурожаатчилар сони шу қадар кўпلىгидан ҳатто вазият давлат назоратига олинган. Тўлов қилганларнинг аксариятига давлат томонидан қурилган янги хонадонлар берилди. Аммо ҳар доим ҳам бундай бўлавермайди. Чунки аҳоли хусусий компания билан шартнома тузар экан, унда давлат бироқ мажбуриятни зиммасига олиши келтирилмайдди. Келишув икки томонлама бўлади, мажбуриятлар ҳам шунга яраша. Одамлар алданаётгани ҳам шундан. Афсуски, кўпчилик шартномани тушуниб-тушунайми имзолайди, шартлар эса кўпроқ қурувчи компания манфаатларига хизмат қилади. Қонуний чора қўрилганда жараён анча узоқ давом этади. Бунинг ортидан кейинги йилларда юрдошларимизда янги қурилаётган уй-жойларни харид қилишда бир оз қўрқув ва иккиланишлар пайдо бўлди.

Шу каби ҳолатлар ва айни вазият уй-жой қурилишида аҳоли маблағлари ҳамда ҳуқуқларини ҳимоя қиладиган янги тартибни жорий этишни тақозо этаётганди. Президентимизнинг жорий йил 27 январдаги “Уй-жой қурилиши соҳасини янада ривожлантириш, турар ва нотурар жой объектиларини улуш киритиш асосида қуриш жараёнини тартибга солиш механизмларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони масала ечимида айни муддод бўлди. Чунки унда турар ва нотурар жой объектиларини улуш киритиш асосида қуриш жараёнини янада тартибга солишга қаратилган аниқ механизмлар белгиланди. Аввало, бунда жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлаш кўзда тутилган. Қолаверса, уй-жойларни улуш киритиш ва ипотека кредити асосида сотиб олишнинг ишончли ва самарали имкониятлари яратилмоқда.

Энди қурилишга улуш киритиш фақат нотариал тасдиқланган шартнома асосида амалга оширилади. Яъни жорий йил 1 июлдан бошлаб қурувчилар ва мижозлар ўртасидаги улуш киритиш шартномалари мажбурий тартибда нотариусда тасдиқланиши ва кадастр рўйхатидаги ўтказилиши керак. Шу санадан

этиборан янги механизм — эскроу тизимини жорий этиш бошланади. Бу тизим улшдор, яъни уй-жой сотиб олиш истагидаги харидорлар ҳуқуқларини тўлиқ ҳимоялаб, тўлов пуллари ишончли сақланиши ва хонадон ўз вақтида топширилишини кафолатлайди.

У қандай ишлайди?

Эскроу — инглизча “escrow” сўздан олинган бўлиб, пул ёки мол-мулкни сақлаш маъносини англатади. Бу ишнинг, хизматнинг буюртмачиси ёки товар олувчиси томонидан тўланган пуллар, иккинчи томондан, ўз мажбурияти лозим даражада бажарилмагунча қадар тўланган маблағлар музлатилган ҳолда учинчи шахс томонидан сақланишини назарда тутувчи ҳуқуқий механизм ҳисобланади. Бунда ишни бажарувчи, хизмат ижросини, товарни топширувчида ишни бажарган, хизматни кўрсатганидан ёхўд товарни топшириганидан кейин унинг ҳақини ололмаслик хавфи камаяди. Ўз навбатида, иккинчи томонда пулни тўлаганидан сўнг иш, хизмат ва ашёдан қуруқ қолиш ҳолатлари йўл қўйилмайди.

Тизим жаҳон амалиётида синовдан ўтиб келяпти. Германияда эскроу ҳисобрақам очиб ва уни юритиш бўйича хизматларни нафакат банклар, балки нотариуслар, солиқ агентлари, аудиторлар ҳамда адвокатлар ҳам кўрсатиши мумкин. Мисол учун, нотариус томонидан очилган эскроу ҳисобварағига кўра, нотариус олди-сотиш шартномаси бажарилишини назорат қилиб боради ҳамда шартнома шартлари бажарилгандан кейин пулни сотувчига бериши мумкин бўлади. Мазкур механизм мамлакатимизда фаол қўлланилиши фуқароларнинг мулкий ҳуқуқлари бузилиши, пул тўлаб, кейин мол-мулкни қўлиши ва бошқа эҳтимолий ноинсоф хатти-ҳаракатларнинг олдини олишга хизмат қилади.

Мамлакатимиз қурилиш соҳасида жорий этилаётган эскроу амалиёти моҳиятан шунини назарда тутди. У қурувчи ва харидор ўртасидаги олди-бердининг янгича шакли ҳисобланади. Энди ҳали битмаган уйдан квартира сотиб ололмоқчи бўлган фуқаро ўша уйга ўз маблағларини тикшиш орқали улуш билан киради ва улшдорга айланади. Бунинг учун қурувчи, яъни девелопернинг ўзига эмас,

банкка тўлов қилади. Қурувчи ва тижорат банки ўзаро келишув асосида банкда эскроу ҳисобварағини очади, улшдор тўлаган пуллар шу ҳисобварақда йиғилади. Этибор-лиси, уй битмагунча қурувчи компания бу пуллардан фойдалана олмайди. Турар жойни эса ўз маблағлари ёки банк кредити асосида қуриб битказади.

Улушли шартнома орқали девелопер кўрсатилган уйни қуриб, ўз вақтида топшириш мажбуриятини олса, банк улшдорнинг пул маблағлари эскроу ҳисобварағида йиғилиши, хавфсиз сақланиши, шунингдек, девелопернинг уй-жой қурилишини лойиҳавий молиялаштириш тартибини назорат қилади. Банклар уй-жойни ўз вақтида ва сифатли қуриш ҳамда уни эгасига етказиб беришни кафолатлайди. Қурувчи ва харидор ўртасида кафил бўлиб хизмат қилади.

Афсуски, бутунги кунда кўп ҳолатда улшдорнинг ҳуқуқи поймол бўляпти, — дейди Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги бошқарма бошлиғи Даврон Мелиев. — Девелоперлар томонидан пуллари ўзлаштириб, қайтариб бермаслик ҳолатлари кўп. Шу боис, янги қонуний тизимни ишлаб чиқиш жараёнида, биринчи навбатда, улшдор ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, шу билан бирга, девелоперлар учун

ҳам ишни енгиллаштириш назарда тутилган. Жараёнда “Шаффоф қурилиш” миллий ахборот тизимида уй-жойлар қурилиши бўйича электрон платформа яратилиб, 2025 йил 1 июлдан тўлиқ ишга туширилади. Девелоперлар уй-жойни шу платформага рўйхатга қўймасдан туриб, аҳоли маблағларини улуш киритиш асосида жалб қилишга йўл қўйилмайди. Тизимда инсон омили максимал даражада чекланиб, интеграция асосида ишлаб чиқилапти. Девелопер объектни платформага киритгач, банк томонидан уйни ўз вақтида қура олиш имкониятлари ўрганилади. Қурилиш жараёнида ҳам ишнинг бажарилиш графиги назорат қилиб борилади. Лойиҳавий молиялаштиришдан қўзланган мақсад ҳам шу. Қолаверса, объект электрон платформага жойлангач, ўз-ўзидан Қурилиш-назорат инспекциясига рўйхатга қўйилади. Бу дегани инспекция ҳам компанияга тегишли барча ҳужжатларнинг асосли эканини текширади. Электрон платформада қурувчи компания ва объект ҳақидаги барча маълумотлар, хусусан, объектининг лойиҳа бўйича жойлашган аниқ манзили, қаватлари, кириш йўлаклари, қолаверса, компаниянинг лойиҳавий ҳужжатлари, ижобий экспертиза хулосаси, қурилиш бошланадиган сана ва фойдаланишга топшириш мuddати каби маълумотлар

жамлаб борилади. Бу ахборотларни харидорларнинг ўзи ҳам платформадан кузатиб, қурувчининг рухсатномаси мавжудлиги, унинг рейтингини ва олдинги лойиҳалари ҳақида билиб бориши мумкин. Қурилиш жараёниларининг платформа орқали шаффоф қўриб борилиши соҳада инвестициялар хавфсизлиги, ишончли девелоперлар бозори шаклланишига хизмат қилади.

Агар уй-жой ўз вақтида битказилмаса, тақдим этилган кредит ҳисобига банк объектни битмаган ҳолда олиб қўяди ва ўз маблағлари ҳисобидан ёки бошқа инвестор томонидан қуриб битказиб, бозорга тақдим этиши мумкин. Бу борада шунга ўхшаш бир неча вариант таклиф қилинапти.

Қурувчи компанияларга “жабр” бўладими?

Уй-жой қурилиши даромадли бизнеслардан бири. Қолаверса, юртимизда аҳоли сони тобора кўпайиши ҳисобига янги турар жойларга талаб ошяпти. Буни қоплаш учун инвесторлар, қурувчи компанияларга қулай шароит, имтиёзлар берилляпти. Фақат бундан тўғри фойдаланиш, одамларга манфаатли таклифлар бериш инсофдан бўлади.

Маълумотларга кўра, ўтган йилнинг ўзидан 100 мингдан зиёд хонадонга эга 2044 та кўп қаватли уй барпо этилди. Бунинг ортидан пудратчилар, бошқарув ва сервис, қурилиш материаллари, транспорт каби соҳаларда 350 минг одам ишли бўлди. Мебель, электротехника, тўқимачилик, қурилиш материаллари соҳаларида қўшимча 11 триллион сўмлик бозор пайдо бўлди.

Демак, эскроу тизимини жорий этишдан қўзланган мақсад фақат харидорлар манфаатларини ҳимоя қилишдангина иборат эмас. Агар шундай бўлса, уй-жой қурилиш бозоридagi тадбиркорларнинг ҳафсаласи пир бўлиб, соҳадан узоқлашиши мумкин. Бундан эса ҳеч кимга манфаатдорлик йўқ. Аксинча, янги тизимни тўлиқ ишга тушириш орқали девелоперлар (бир вақтнинг

ўзидан инвестор, лойиҳачи, қурувчи каби вазифаларни бажарувчи) ишини ҳам енгиллаштириш назарда тутилган. Масалан, эскроу тизими девелоперларга ҳозиргидан пастроқ ставкада маблағ жалб қилиш имконини беради. Қурувчи ташкилотлар қурилишни бошлаганидан якунлагунича, лекин кўпи билан 12 ой давомида ер солиғи тўлашдан озод қилинади. Бироқ объект мuddатида топширилмаса, девелопер ер солиғини 2 қара миқдорда тўлайди.

Энди қурувчиларга маблағларни фақат эскроу орқали жалб қилишга рухсат этилади. Бунда компания объектининг 30 фоизини ўз маблағлари, 70 фоизини эскроу ҳисоби очилган банк кредитидан қуради. Аммо банкда очилган эскроу ҳисобварағидаги пуллар қурилишга йўналтирилмайди. Объект тўлалигича тадбиркор ва банк кредити ҳисобига қурилади. Тижорат банки ҳисобрақамда турган кафолатли пуллар эвазига қурувчига арзонроқ фойизда кредит ажратлади.

Қурилиш битиб, харидор хонадонни қабул қилиб олгач, унинг банк ҳисобварағидagi пул девелопер ташкилотга ўтказилади ёки кредитни сўндириш учун ечиб олинади. Қурувчи ўз мажбуриятларини бажармаган тақдирда бу пул эгасига 6 ойдан кейин қайтариб берилади. Яъни уй битмай қолса, харидор қуйиб қолмайди, банкка қўйган пуллари муаммосиз қайтариб олади.

— Ўзбекистонда эскроу тизимини ривожлантириш бўйича ишланаётгани қувонарли. Буни бир неча йил олдин тасаввур ҳам қила олмадик, — дейди Тошкент шаҳридаги “Янги замон бино” корхонаси директори Артём Крескас. — Жаҳон тажрибасида қурилиш олди-бердилари айнан шундай тизим асосида бўлади ва бу соҳага замонавий механизмлар кириб келадиганидан далолат. Турар жой қуриш доим жиддий масала ва у назоратда бўлиши керак. Бу хоҳ сифат, хоҳ шартнома ёки тўловлар масаласида бўлсин. Шу орқали қурилиш бозорига соғлом рақобат шаклланиб, компаниялар харидорлар ишончини қозониш учун ўз устида ишлай бошлайди. Юртимизда эскроу тизимини ривожлантиришга 1 миллиард доллар ва халқаро молиявий институтлар маблағлари ҳисобидан 310 миллион доллар жалб этилаётгани ҳам бежиз эмас. Бу яқин йилларда, албатта, ижобий натижасини беради.

Янги тизим билан фуқароларнинг уй-жой учун тўлаган пуллари ҳар томонлама ҳимояланади. Хусусан, юқоридagi фармон билан эскроу ҳисобварағига йўналтирилган пул маблағларини тўхтатиб қўйиш ёки ҳисобдан чиқариш тақиқлаб қўйилган. Ҳатто улшдорнинг айрим сабабларга кўра, Мажбурий ижро бюросидан қарзи бўлиб қолган тақдирда ҳам эскроу ҳисобварағидagi маблағларига тегишмайди. Бу пуллар фақат улуш киритилган уй-жой битгач, фуқаро танлаган хонадон харидига йўналтирилади.

Яна бир афзаллиги, улшдор ўз улушини ҳали уй битмай туриб мулк сифатида сотиб юбориши ҳам мумкин. Натижада ҳали қадастри чиқмаган уйларнинг ҳам иккимилкаси бозори пайдо бўлади. Улуш сотилган тақдирда девелопер ва банкнинг янги улшдор олдидagi мажбуриятлари сақланиб қолаверади.

Шундай қилиб, жорий йил 1 июлдан бошлаб улуш киритиш асосидаги қурилишларда қурувчи ва харидор ўртасидаги олди-бердининг шакли ва мазмуни ўзгаради. Мажбурий тартиб йили охиригача ихтиёрий бўлади, 2026 йил 1 январдан эса қурилишда маблағни жалб қилиш фақат эскроу ҳисобварақлари орқали амалга оширилади. Шу тарзда янги уйларни белгиланган мuddатларда эгаларига топшириш ва аҳоли тўлаган пуллар музлаб қолмаслиги тўлиқ янги тизим назоратига ўтади.

Ирода ТОШМАТОВА, “Янги Ўзбекистон” мухбири

ЁШЛАРГА КУЧ ВА ШИЖОАТ БАҒИШЛАЁТГАН ТАШАББУС

Янгича ёндашувлар

Давлатимиз раҳбари жорий йил 14 феврал куни ёшлар билан очик мулоқотида юртимиз ўғил-қизлари ҳаётида катта ўзгариш ясайдиган учта муҳим ҳужжатни имзолаганини таъкидлади.

Ҳужжатларга кўра, яқка тартибдаги тадбиркор бўлган, камида 20 ёшни ишга олиб, кичик корхона очган ва ўқув маркази ташкил қилган ёш тадбиркорларга 7 йил муддатга 5 миллиард сўмгача имтиёзли кредит берилади. Уларнинг бизнес гоълари лойиҳага айлантирилади.

Шу пайтгача мавжуд шароитдан фойдаланиб, 100 йигит-қизни иш билан таъминлаган деновлик Қурбонали Қазақовга янгида янги имкониятлар эшиги очилди. Ёш тадбиркор фаолиятини 2017 йилда бошлаганди. Айнан давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ёшлар тадбиркорлигини қўлаб-қувватлаш мақсадида ташкил этилган “Ёшлар — келажакимиз” жағмармасидан имтиёзли кредит олиб, ишлаб чиқариш кўламини кенгайтирди.

Ҳозир автомобиль ўриндиқлари учун махсус ғилоф ҳамда ғиламчалар ишлаб чиқараётган тадбиркор ўш маҳалласидаги кўплаб йигит-қизларнинг бандчилигини таъминлаган. 100 дан зиёд иш ўрни очган ишбилармон янги лойиҳаларни амалга ошириш тараддулида. Бу эса ана 50 ёшнинг ишли бўлишига хизмат қилади.

— Президентимиз ёшлар билан очик мулоқотда таъкидлагандек, санаят зиналари

бир олам маъно мужассам. Тадбиркор ва ишбилармон, кенг дунёқарашли ва билимли ёшлар — юрт келажаги, таянчи, мамлакат тараққиёти ва эл фаровонлигини таъминлашдаги муҳим кучлардан. Шу боис, мамлакатимизда ёш авлод таълим-тарбиясига, тадбиркорлигига алоҳида эътибор қаратиляпти.

Президентимизнинг “Сурхондарё вилоятида юқори малакали кадрлар тайёрлаш тизимини кенгайтириш ва янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ, воҳонинг шимолий қисмида илк бор янги олий таълим муассасаси — Денов тадбиркорлик ва педагогика институтини очилган эди.

Талабалар бандчилигини таъминлаш бўйича устувор вазифаларга бағишланган видео-селектор йиғилишида қатор топшириқлар белгилаб берилган эди. Шу вазифалар ижросидан келиб чиққан ҳолда Денов тадбиркорлик ва педагогика институтида “Карьера маркази” фаолият юритяпти.

Олий таълим муассасасининг 2024-2026 йилларга мўлжалланган истиқболли режасига кўра, замонавий марказ талабаларнинг дарсдан бўш вақтда мустақил таълим олиши, хунар ўрганиши, қобилият ва иқтидорини тижорийлаштириш учун имконият яратди. Бунинг учун пазандалик, тикувчилик асосида йўлга қўйилаётган лойиҳаларга ҳам асосан ёшлар жалб этилмоқда. Бунинг эвазига яқин орада бу ерда 400 га яқин иш ўрни очилади.

Соҳибқирон Амир Темурнинг “Азми қатъий, тадбиркор, ҳушёр, мард ва шижоатли бир киши мингта тадбирсиз ва лоқайд кишидан афзалдир”, деган гапи замирида

улгурди, — дейди Машҳура Носирова. — Марказнинг мақсади ҳам шу: иш излаётган талабаларни ярим кунлик иш билан таъминлаш, касбий ўсиши, иш бевувилар билан мулоқотини йўлга қўйишдан иборат.

Мамлакат тараққиёти кўп жиҳатдан истеъдодли ёшларни танлаш, уларга тўғри йўналиш бериш, қобилиятини ривожлантириш, интеллектуал салоҳиятини намоеён этишига кўмаклашишга боғлиқ.

— “Карьера маркази” иш бевувилар ва битирувчиларни бирлаштирувчи майдонга айланади. Бугун иқтидорли ёшларни аниқлаш, таълим жараёнига илгор технологиялар, услублар

ва хориж тажрибасини кенг жорий этиш эртага юрт қорига ярайдиган баркамол фарзандларнинг камол топишига замин яратади, — дейди ўқитувчи Сурхобжон Хидиров. — Янги бизнес ва лойиҳаларнинг пайдо бўлиши битирувчиларнинг иш билан таъминланишини осонлаштиради. Бу эса аҳоли турмуш даражасига ижобий таъсир кўрсатади.

Сурхондарё вилоятида 45 минг 947 та тадбиркорлик субъекти фаолият юритмоқда. Шундан 16 минг 142 тасининг тизмасисини, яъни 35 фонддан ортиғи айнан 30 ёшга тўлган ёшлардир. Улар томонидан ҳудуддаги 1,5 мингга яқин йигит-қизнинг бандлиги

таъминланган. Бугун воҳадаги 181,3 гектар майдонда 53 та кичик ва ёшлар санаят зонаси ташкил қилинган. Ушбу кичик ва ёшлар санаят зоналарида қиймати 689,1 миллиард сўмлик 488 та лойиҳа жойлаштирилган. Натижада 1871 та иш ўрни очилди.

Бандихон туманида 2024 йилда умумий майдони 27 гектардан иборат ва ўзидан 120 та лотни жамлаган кичик ва ёшлар санаят зонаси фаолият бошлади.

— Кейинги йилларда Бандихон туманида ҳам хизмат кўрсатиш ва ёшлар тадбиркорлигини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Натижада 2024 йилнинг ўзидан 540 та янги иш ўрни очилди, — дейди туман камбағалликни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлими бошлиғи Ориф Муродов.

Тадбиркор Сафар Тўлаганов 100 миллион сўм билан ишга туширган корхонада ҳозир бир кунда ўртача 50-60 дона маҳсулот тайёрляпти ва воҳадаги 5 та туманининг ички бозорига кириб бормоқда.

— Вилоятимизда биз каби ёшларнинг интилиш ва ташаббуслари қўлаб-қувватланыпти. Бизнес лойиҳаларимиз молиялаштириляпти. Давлатимиз раҳбарининг яқинда ёшлар билан мулоқоти бизга янги куч ва фаолиятимизни янада ривожлантириш учун рўй бағишлади. Энди аҳоли бандлигига сезиларли ҳисса қўишини янада кенгайтирамыз, — дейди Сафар Тўлаганов.

Мулоқотда давлатимиз раҳбари келажакимиз эгалари билан учрашувдан мамнун эканини таъкидлаб, ёшларни халқимизнинг олтин фонди деб атади. Шундай экан, ана шу эътирофга муносиб авлод шаклланишини даврининг ўзи талаб этаётгани ҳам айни ҳақиқат.

Сарвар ТўРАЕВ, “Янги Ўзбекистон” мухбири

Роҳатой САҒАРОВА,
педагогика фанлари доктори,
профессор

